

میلغا وه

کولسو ریسردی رصبن اونع تیدد تیمها
ن اکلاد هب ماسلا هیلع ق داصد ماما ی کولسو روتسد
ادخ هار

- تیاده و تیلانو - یرصبن اونع تیدد حرش
1 اسلج

تاناید

ی نار هط ی نیسدن س محمد محه دیسد جاد الله تیا
هرسد الله س دق

مِجْرًا نَاطِيشًا نَمَ لِّلَّهِ ذُو عَا

مِجْرًا نَمَحْرًا لِّلَّهِ مَسْبِ

نَ يَمْلَعَا بَرَّ لِّلَّهِ دَمَحًا

مَسَاقِلَا بِأَنْبِيْنَا وَانْدِيْسَا لِيْلَعُمَا لَسَا وَوَقْلَا صِلَا وَ

دِمَّحَم

مَهْدَا عَا لِيْلَعُمَا تَعْلَا وَنِيْرَهَا طَلَا نِيْبِيْطَلَا هِلَا لِيْلَعُو

نَيَعْمَجَا

ی نار هط هملع مو حرم تاسلج هچخیرات

مناقہ جسم رد

ن اوضر - دلاو مو حرم هکی ماگنھ نامھ زا

، دندرک ترجه دھشم هب [نار هط زا] - هیلع الله

ناشیا هکی بلاطم و اھت بحصا ابر تمک اقفر رگید

دنتشاد درو خرب دندرکی م حرطم تاسلج رد

مبنای تبلیغ و تحقیق و ممارست و صحبت

کردن با افراد و دوستان، از هنگام مراجعت از

نجف اشرف مورد نظر ایشان بوده و در نامه‌ای

که به مرحوم حاج شیخ محمد جواد انصاری -

رحمة الله علیه - نوشته‌اند آمده است: «دوستان در

اینجا (طهران) تقاضای تشکیل یک جلسه‌ای را

می‌کنند، آیا شما موافقت می‌کنید یا نه؟» ایشان در

جواب می‌فرمایند: «بله، بلامانع است».¹ زا

ار هعمج زور رایس تاسلج ناشیا ماگنھ نامھ

عورش ار هغلابا جهن حرش و دنداد لیکشت

دیاشد، دسری م ریقد رظن هب هچنآ قبط و دندرک

¹ ۳۳۳ ص ۲، ج ۲، راونا ع لطم هب دوشد عو جر

هتشاد همادا رایس تاسلج نیا لاسد هدهد دودح
تسا.

رد هبنشهس یاهبش ناشیا، نیا رب هولاء
زا یلیخ و دنتشاد نآرق تئارقه اسلج مئاقه جسم
هب دندراد روضد اجنیا رد نلآا هک اقفر و ناتسود
دندروآی م دای.

مه همعج زور رایس تاسلج نیمه رد هتبلا
لحر فارطارد روطنیمه؛ دوبن آرق تئارقلوا
و دندمآی م ناشیاهه دازاقآ اب ناتسود و دنتشاذگی م
مه ی صخش و دندناوخی م نآرق و دنتسشنی م همه
ار تئارق، تشاد دیوجت رب یرتشید علاطا هک
و دندمآی م ناشیا هکنیا ات؛ درکی م حیحصت
دندناوخی م مه ناشدوخ.

رب ناشیا دودح هبنشهس یاهبش رد
دنتشاد ترشابم نآرق تئارقه بیترت و حیحصت
وحدنیا هب یاهدع ت عاسد کیدات عبرهس دودح
ی م نآرق ریسفت ناشیا مه دعب و دندناوخی م نآرق
نامه، ریسفت یاجه برگید رخاوانیا و دندرک
هک ار **«ای سید ای! ای سید ای»** ی سدق ثیداحا
تسا هدر و آراحد هدر اهچ دلج رد ی سلجم موحر م
1. دندرکی م حرش

و بلاطم نیا زا هنافساتم نلآا هتبلا
زا ی بلاطم و لئاسم، ی سدق ثیداحا نیا [حرش] زا
حرش نآزا روطنیمه. تسینتسد رد ناشیا
تسد رد ی اهتشون، دنتشاد هک مه ی اهغلابلا جهن
ناشیا ی ریسفت تاجتشون زا ی ضعب طقف؛ تسین
2. تسا هداقتسا دروم نلآا

1. ۲۹۹ - ۲۸۹ ص ۱۴، ج، راونا لآا راجد هب دوشد عوجر
2. ۶۴۴ - ۵۸۷ ص ۶، ج، راونا عطم هب دوشد عوجر

ی سانشداعم و ی سانشماما ی اهباتک

مناق دجسم ثحابم هر مژ

ع قوم ن آرد ام اعقاو هک منکی م ضرر ع آدج

رد لاماک . میتسنادی مذا ار ناشیا ی اهب تبحص ردق

ی م تکرش هک ی دارفا زا ی لیخ هک مراد رظن

دارفا نوچ ؛ دندوبند اقفر زا دیاشد هتبلا- دندرک

م ه دنتشاد ی رتدیعبط ابتر ا هک ی دارفا ایو رن گهر

ی م ناشباوخذ ناشیا تبحص ع قوم رد - دندمایم

ن حط اب ناشیا ی هاگهاگ و ، دندزی م ترچو تفرگ

دندرکی م رادیید ار اهنای خوش

هاگا و فقاو بلطم نیا هب لاماک ام ن لاا

ی م س اسحا ار بلطم نیا دوجو مامت اب و میتسه

نیا نم ! تفر تسد زا ی رهوگ هچ اعقاو هک مینک

هکلب ، منکی مذی خوش منکی م ضرر ع هک ار ی بلطم

ل احتر ازا دعبی صخشد ابرجت ک ی زا س پار نیا

تسد زا ار هچنآ اعقاو هک ؛ منکی م ضرر ع ناشیا

دوب دهاوخذن ار بجل باقر گید میداد

و بحمدالله [مباحث ایشان] در آن موقع، هم

در شب سه شنبه و هم در روز جمعه، که بعداً از

جلسه سیار به خود مسجد قائم منتقل شد، [باقی

ماند]. و این بحث های رد ن لاا هک ار ی سانشماما

ی اهب ثحب نیمه هر مژ ، دینکی م دهاشم بتک نیا

تسا کر ابم ی اهامم زا ی ضعب ای هعمج ی اهزور

و ؛ دندرکی م تبحصل اسد [لوط] رد ناشدوخ هک

رد ناشیا هک ی سانشداعم ی اهب ثحب نینچمه

هبنشسد ی اهب شد رد ای کر ابم ی اهامم زا ی ضعب

تسا هدنام ی قاب ، دندادی م ه مادا

هب تمدخ رد ی نار هط املاء دیدش مامتها

ملاسا

هک دوب ی مامتها هچ نیا منادی مذ نم آدج

زای دِهعت عوند کیدی صخش ایوگ! دنتشاد ناشیا
 ار زور هنبش تا عاسد مامت هک ت سا هتفرگ ناشیا
 فرصد نآ ماکدا غیلبت و ماسا هب تمدخرد دیاب
 1. دوبروطنیا ناشعضو؛ دنتک

دندومرفنم هب زور کدی

مامتو مدنمذو منامی مدنار هطرد ارتعاس کدی [ی-تح]، دوختبغر و لیمابنم
 2! ت سا هدوبروتسد ساسار بنار هطرد ماماقتدم
 اهنیا ابام ی نیبیم هک ت سا ی ناوچ دنچ نیمه، نار هطرد ام ندنام هرمث، ی نلاف و
 هرمثنیا؛ میتسه روشم اهنیا اب، هصلاح و، میرادت ساخریدو تسشذو رشذو رشذ
 ت سا نار هطرد ام ندنام

و بلاطم، رشذو رشذنیا هطساو هب اعبط
 تروصب ن آ زای رادقم هک دشیم حرطم ی لئاسم
 مهنان آ زای رایسب و هدمآرد اهباتک نیمه
 ی باتک و رتفرد هذو هذدل یجست هذ، هنافساتم
 ت سا هذش بوتکم

مناقچه جسم رد هذش حرطم بلاطم

تقیقده ملاء زای بیاد تا ما هلا

نم و دوبری اهنش هس بش هک ت سا مادی
 و مورب جسم هب متسناوتی می لو، م دوبر ضیرم
 زانم ن تفرن، هصلاح؛ مناوتت هک دوبروطنیا
 هبناشیا. دوبرت لاسکن آ تلعو دوبرمدوخ ی لبنت
 جسم کیدزنم ه لزنم عقوم ن آ و دنتفر جسم
 ، ی نلاف: دندومرف دندرک تعجارم هک ی تقو. دوبر
 یردق و «مدرک ی لبنت! اقا هذ» : متفگ «!؟ ی دمایند
 متخادنان بیابار دوخ رسد و مدرکن مونم

تتسد زای اقا ی نادی من: دندومرف ناشیا

«! تفر

«؟ تفر متسد زای هچ! اقا» : متفگ

دندومرف

ام عیمج ی ناعب کئاسا ی نیا مهلا: بجر [مام] یاعد فرقفنیا هب عجار بشمانم

1 حور؛ ۷۷ ی لا ۷۱ ص ۱، ج، ن آرقه توکلم روز هب دوشد عوجر
 ۷۵ ص، ن آ زور فرهم؛ ۵۸۵ ص، درجم
 2. ۳۶ ص، درجم حور

ن اشیا هکنیا هذ هتبا .تسا نیمه مه ق د و
ار ن اشیا ام مه !دندک فیرعت [دوخ زا] دنهاوخب
؛دوب صخشم ن اشیا تیعقوم مه و میتخانشی م
:هک دنیوگب و دندبر ادشه ام هب دنتساوخی م هکلب
ار اهتصرف دیاب ن اسنا² «**ص رُفلا اومنتغا**»
و دما تصرف دینیبی م بهتر مکی !در مشب تمیزغ
!مینز بن امر سردیاب روطنیمه رگید و ،تفر
زا» :دنتفگی م ن اشیا هکی تقو منادی م نم
هبات هک متفگ نم ار ی بلاطم ی نعید «تفر تسد
و میاهبط نامدوخ ام هر خلأاب !مدوب هتفگن ل احد
.میمهفی م ار تبحص ؤوحد و بلاطم تیفیک
ن اشیا تاقوا زا ی ضعب رد هکنیا بیج و
رظن هب دیاش هک دندرکی م حرطم ار ی بلاطم
ریغن م هک میوگب مناوتی م ی نعید ؛دومنی م دعبتسم
دشی م حرطم لئاسم نیا **رایتخا**

ی و خاق افتاهب م قرد ام ی تقو هک تسا م دای
- ق داصدمحم دیس جادی اقا ، نامدوخ رتگرزب
ی هام لاومعم ن اشیا ، میدوب هسردم رد - الله هظفد
دندزی مرسام هب و دندشی م فرشم مق هب راب کی
ی م ی گدیسر نامتیعضو و همانرب و راک هب و
هچ هب ام هک دوب نیا رد تبحص تقوکی .دندرک
ن ار هط هب ن دما ، عقوم ن آرد میبایدن ار هط هب و حد
هک تساوخی م مد ی تد و دوب ل کشم نم ی ارب
طقف و ، میاین ن ار هط هب م [راب کی] هام راهچسد

1. ۸۰۳ ص ۲، ج ، دجهتملا حابصم

2 هلمجنم هعیشی ئاور بتکر رد فیرشد ترابع نیا هک تسا رکذ ل باق
اب ۳۳۷ ص ۶۸، ج ، راوندلأا راحب ؛ ۱۴۲ ص ۴، ج (هدبع) ةغلابلاج هذ
هدشل قذ هنوگن یدب ملاسلا هیلع نینمؤمار پمأ زا ، ظفارد فلاتخا یردق
«**ریخلا ص رُف اوز هتئاف باحسلا رُم رُم تة صرفلا و**» :تسا

و مزادریپ سرد هب هک دوب نیا مرکف و روظنم
مدرکی م حرطم ناشیا اب روظنیا ار بلطم
:دندومرفنم هب ناشیا

بلطم، دیتسه مقرر هک امشد اما، ظوفحم دودخ یاج هب دیوگی م امشد هک ی بلاطم نیا
!؟ دینکی م راکهچ ار نیا؛ دسری من امشد شوگ هب

دنهاوخی م ناشیا هک دیوشی م هجوتم
یزیچ دوشی م تبحص هک ی بلاطم نیا دنیوگب
!دشابی راطع ره ناکد رد هک تسین

نایب ی وحنه ب ار قیاقد نآ و دندما آهنیا
نیا رد، درف کی تایب ی شم و طخ هک دندرک
و هتخودنا آهنیا! دوشی م صخشم اهت بحص
م هلم بلاطم آهنیا؛ تسا رمع کی هب رجت لصاد
نختم بلاطم آهنیا؛ تسا عقاو و تقیق ملاء زا
هب رجت کی لصاد و هجیتد و ایلوا و ناگرزبزا
ار بلطم نیا دنهاوخی م ناشیا. تسا ی کولس
ادیپ مقرر دیناوتی م اجک امشد ار نیا [هک] دنیا مرفب
!؟ دیناوتی م اجک!؟ دینک

و ناگرزب هب ی مئاد ی سرتسد ناکما مدع
ی هلا ایلوا

ی دارفا میوگب مئاوتی م هک دوب ی تهج نیا
ی تد، دنتشاد رشنو رشن ناشیا اب ن نامز نآ رد هک
عَقَوَئِدِ ام هچنآ ز اشیب و ناشدوخ تیفرظ ز اشیب
دندربی م هرهب و دندرکی م هداقتسا ناشیا زا، دوب
س لجم هکنیا رب هولاع، راب ود ی اهتفه ل قادح
ناشتمدخ هب]، دشی م راب هس هک دنتشاد م هی رگید
و دندوب سرتسد رد ناشیا مئاد و [دندیسری م
رشنو رشن ناشیا اب، تشاد ی تبحص ی سکره
ت تشاد

هب دیاب هک منیبی م مدوخ ی ارب ن لآ ن م
دندرکی م حرطم عقومن آ رد ناشیا هک ی بلاطم

!منکل مع

دندرک ترجه دهشم هبن اشیا هکی تقوی لو
مامتو دشدم کاهت بحصن یارگید، دندش فرشم و
هاگ هتبا. دوب فیلاتل و غشم، هر سکین اشیا تاقوا
می ناید ار بلاطم و دندرکی م تبحص می هاگ
دندرک

زان اتسود زای کی تقو کی هک تسا مدای
تساوخی م و دوب هدرک نفلت ن اشیا یارب می یاج
دوب قافتا فرشد رد هکی ایضه کی هب عجار
نم هب دندرک ورن اشیا. دنک فیلکت بسک و ل اوسد
:دندومرفو

!مپاهدرک ناید، مینک ناید دارفا می شم طخ و می یامنهار می یارب دیاب ار هچنآ ام: بوگب ورن
مپهدی من می خساپ دروم نیا رد ام. بتسا ن اشیا دوخ [دههع] رد بلاطم ایقبر گید

ش دوخ، نفلت رد لئسم نیا حرط: لاوا
بتسا ثحب لحم

می اهئسم و هیضه ره رد می کات رخآ: اینا
هک تسا هچنآ زاریغ اهئسم نیا!؟ درکل اوسد دیاب
و لقع ناسنا هب دنوادخ. دوشی م حرطم نلا
گرزب اب ناسنا هک امئاد و، هداد کاردا و روعش
تاقوا می هاگ، بخ! درادن راکو رس می میکد ای
تینونید و قارتفا تاقوا می هاگ، دوری م تر فاسم
دناوتی من و دوشی م ادیپ می اهئسم، دوشی م ادیپ
! [دندرک رارقرب طابترا]

رد، ل او حاهمه رد امئاد ناسنا هک دوشی من
دشاب ل اصتلا امئاد و س امتلامئاد اروفی بلطم ره
اب دیاب ناسنا دوخ هکلب. تسین روطنیا اهئسم
، دوشی م حرطم وای یارب هکی بلاطم هب هجوت
می شم طخ و دریگب ار ایاضه تایلک و تاهما
ءاگتا اب و دهدب رارق ساسا نآ ربار دوخ می گدنز
شور. دنک تکرده الهی لا ریسم رد راگدرو رپ هب

دوبنیا ناشیا

یارب ار اهابتک نیا ام» : ی نارھط اءملاء »میاھتشون مھ

دندومرفن مھب تقوکی مکتسا مدای

مءلاطم و تءارقاب یرتشیب ییانشأ مکی دارفا زا یضعب :وگب تاسلج رد ای نلاف دارفا یارب ار بلاطم نیا و دتتکن ارگید یارب اهابتک نیا نئفگ مھ عورش ،دنداد دتتکن نایب

دوبنیا نم مھب ناشیا ترابع

نآ رد مکی دارفا یارب [طقف] مھب ؛میاھتشون مھب یارب ار بلاطم و اهابتک نیا ام بتسا مھب یارب اھنیا ،مھب ؛دنتسھ اذکر اغ فرط ی مھب تیافک اعد طقف و تسا کاردا و مھب تیوقت اللھی لآ تکرحو و کولس زا روظنم و ار اھنیا ام بتسا مھب کلاس کی یارب بلاطم مھب ندیسر و کاردا و ندیمھف ؛اقآ دتتک دوشب ربتدو لءماتد و دوشد مدناوخ مکی میاھتشون نیا یارب

زا و میوگی م ار ناشیا ترابع مراد نم

منکی من فرصت مدوخ

ح رش تاسلج لیکشت تیفیک و بسد

ی رصبن اوذع شیدد

ءملاء) اقآ موحرم ل احترانامز زالبق

مکی لئاسم زا یضعب اءطساو مھب (ی نارھط

ام مکمک ،منیبی من اھنأ رارکت رد ی تروررض

یارب ی عاد رگید میدید و میدرک عمجار نامدوخ

بتسین باوج و لاؤس و لئاسم حرط و تبحص

مھب ار نامدوخ ام اقآ موحرم نامز رد

اجرھ رد و میدرکی م ی شأ رھ دوخذ حلاطصا

ایود دودد ،رخاوانیا رد اما ؛میدرکی م تلاخذ

ام مکی داتفا قافتا ی لئاسم ناشیا توف مھب لاسد مھب

مھب بلاطم و لئاسم زاربا یارب ار مھنیمز رگید

فرط کی زانیا .میدیدی منبسانم قباسد تیفیک

طابترا نآ افر میدیدی م رگید فرط زا

؛دنداد رگید دنتشاد اقآ موحرم اب مکی ار قباسد

مات و دنتسھ تافیلأت لوغشم رگید اقآ موحرم

ی م فیلأت و تباتک و مءلاطم فرصد ار تاقولأ

دوبن ی لاجم رگید مھب ام دوخذ یارب ی تدد و ،دنتک

مھتشاد ی تبحص ناشیا اب ل ابلاغ راف روط مھب مکی

رطاخ مھب عقوم نآ رد ن اتسود زا ی لیخ اذل ،میشاد

هک دندرکی م رارصا دنتشاد ريقد هب هک ی تبحم
 ی رفذ دنچ ، دشاب ی باوج و ل اؤسد ، دشاب ی سلجم
 ی تبحد و دزهدب لد مه هب و دننیشنب هک دشاب
 دشاب ی دؤ و تبحم و ی مرگ کی هر خلاًاب و ؛ دننک
 ی اهدننکت حاران و هملوم لئاسم زا رظنفرصد و
 سنا طيحم کی ، دودب نایرج رد شیبومک دیاشد هک
 هک ی اهدافتسا نآ دناوتب ی سکره و دشاب ی تفلأ و
 دریدار دیاشد و دیاب

لاس کی زال بق دیاشد- ع قوم نامهر د ام اذل
 رد ی تاسلج - اقا موحرم توف نامز هب رتشیب ای
 اجنآ رد اقر اعود و میتشاد هب نشجنپ ی اهبش
 و دشیم ی تبحد و دندرکی م حرطم ار ی ل اؤسد
 و ن دوبل دکی و ندمام هدرگ نیمه روظنم افرصد
 ی م هک رعاشد لوقه هب و . دودب ن تشاد ار ی عامتجا
 :دیامرف

دننیشنب ادخرهید ، مد هسود ، ی رای هسود *** نآ رد هک ی نیمز رهید دزب کشر نامسا

اقا موحرم توف زا دعب . دودب رظندم نیا
 مکنیا ات درک ادیب ه مادا روظنیمه هیضق نیا زاب
 سلجم نیا تانایرج زا ی ضعب هطساو هب هر ابود
 دش لیطعت

روظنم هک منک ضرع دیاب مه ار نیا هتبلا
 مسا قلاطای تح هک- ی تاسلج نینچ لیکشت زا
 اب هلباقم رطاخهپ - [تسینج یحص] نآ رب هسلج
 رانک رد روظنم افرصد هکلب ! تسینج نایرج کی
 هدافتسا هک دشاب نیا ربارق رگا و تسان دودب مه
دذعُر دُعلاو : رگید ، هزمه رگا و دوشب ، دوشب ی
 .تسا ه دودب نیا طقف روظنم . **ل وبقم سب انلا مارک**

الله تیا نادنم تدارا ررکم تساو خرد

تاسلج لیکشت تهج ی نار هط

کی ی ار ب ريقد هب تاعجارم رخاوا نیا

ی نعی بتسا هدوب دایز الله اشامی لار متسم تبحص
 هرکه معجارم هکر دقن یا هجا و هژعا و اقفر اعقاو
 ی سلجم کی ،اقا» :هک دندرک هتسخ ارم دندوب
 ی مذ حرطم ی بلطم و تسین ی تبحصن لآ ،دشاب
 ی ارب دوری م حبص ،تسا بساک ی صخش ؛دوش
 صخش نآ ؛ددرگی مرب لزنم هب بشد و بسک
 هب بشد و سرد ی ارب دوری م ،تسا هبلط رگید
 و اهررد نیمه هب دیاب و ددرگی مرب لزنم
 اقفر هصلاخو «!دزادرپدوخ هژمزور تا علاطم
 ای هملک کی ی تد هشد رگا هک دنتساوخی م ام زا
 رتافرد ای میراد دای هب اقا مو حرم زا هک ی اهلجم
 نامه مکنیا ات ،مینک نایب میا هتشون نامیا هذغاک و
 ی اهوحنه رگا و ؛دشاب اشگهار هملک و هلمج کی
 دیارد ی اهدشی دنبه تسد لئاسم تر و صه ات دشاب
 رظندم ار لئاسم نآ فالتخم دراوم رد دوشب و
 بتسا بوخ ،دشاب هداقتسا لباق و داد رارق

ضرع اب :هک منک ضرع دیاب آدج ی لو
 نیا قادصم ریقد و هدنب صخش اعقاو ی گدنمرشد
 :تفگ هک متسه رعش

¹دوشن ادیم رگیزاب هرپبشد *** دوشن ناهنپ وچ زوسن ناهجرهم

هک ی بلاطم و دلاو مو حرم تی عقوم نآ
 دندرکی م حرطم هک ی لئاسم و دندومرفی م ناشیا
 لاثما و نم زا اقفر ی نعی !دشد هاوخذ ادیپ رگید
 لئاسم و بلاطم نینچ حرط ع قوت نم
 فراعتم و هر مزور لئاسم اب هک ی نیماضما ایلع
 دهاوخذ ادیپ رگید نآ هک دنشاب هتشادن ،دراد توافقت
!ملاسا ملاسلای اءو دشد هامت ؛دشد

1: ۱۷۶۲ ص ۴، ج ،ادخهد ،مکد و لاثما
 دوشن ادیم رگیزاب هرپبشد *** دوشن ناهنپ وچ هدنشخرد رهم

حال از باب همان که عرض کردم: «شب‌پره بازیگر میدان شود» اگر دلتان می‌خواهد ما بیاییم و مطالبی که گاهی از این بزرگ و دیگر بزرگان شنیده‌ایم و به نظرمان می‌رسد مطرح کنیم، و فقط و فقط جنبهٔ آنسی در اینجا مورد نظر باشد که هم دوستان بیایند و همدیگر را زیارت کنند که خود همین دیدن و زیارت‌کردن برای کسی که مانعی نداشته باشد و مقتضی برای او موجود باشد، فی‌حدّ نفسه مطلوب است، و باید گفت در وهلهٔ اول خود زیارت حضرت معصومه سلام الله علیها موضوعیت دارد. بعد هم اگر صحبتی، سؤالی و مسئله‌ای به نظر کسی می‌رسد و یا اینکه مسئله‌ای مورد نظر است، مطرح شود [مانعی ندارد]. البته از باب بیچارگی و درماندگی، نه از باب راه و طریق و هدایت و امثال ذلک! که گفت:

¹ می‌آدمآ مانپ به اجنیا هتداد دیزا *** ...

،میدز اجره [به] ام نوچ هصلاخ و
 ،مینک رپ ار ناشیا دوجو لأخ هطقدن آ میتسناوتد
 و مینیشنب مه رود یرفند دنچ میباید میتفگ اذلا
 دیاب هکارچ! مینک هاگنر گیدمه به هرخلأاب
 دوشبدها و خبه چره لهاد، میهدب ماجنا یراک کی
 بتسا رظنه طقدن یا زان؛ [دوشبدرگید]

ترورضرد ظفاد ترضدی ونثم

ادخ هار ناکلاس ابی نیشنمه

هکدوخن اوید ی ونثم رد ظفاد موحر م، هلب

هار و دنکی م تحیصندن آرد و تسای لاء اعقاو

۱: ۳۶۶ لرغ، (ی نیوزق) ظفاد ن اوید

مانپ به اجنیا هتداد دیزا *** می‌آدمآ ماج و تمشدی پهنرد نیدب ام
 می‌آدمآ

ی م ن اید ار قیر ط ت ای ص و خ و د هدی م ن اشد ار
دیامرفی م دنگ

ی یانشا نیدنچ ت سوت اب ارم *** ی یاجک ی شحو ی وها ی ا لا
[میناوت را مینوجب مه دارم] *** میناد بر گیدکی ل ا د ات ایید

دیامرفی م دعب

انامه زگره دشن مشومارف *** اناد ریپ زا دایه تسه مینچ
ی نیشنم، ی دنگ ت فگ ش فط لهب *** ی نیمز سرد ی ورهر ی زور هک
ی راد هناد رگ هندی ماد ایید ***؟ ی راد هناد رده چ کلاس ی ا هک
مراکش دیابی م غرمیس ی لو *** مراد ماد: اتفگ داد ش باوج

اما، دورب غرمیس راکش هب دهاوخی م

ش نایشا ت سناشن ی دام ز ا هک *** ش ناشن ش ناشن ی رآ ت سده بنوچ اتفگب

ی نک ادیپ ی هاوخی م اجک زا ار ش ناشن

دعب!؟ دنکی م ی گدنز دراد ناشنی برد هکی ل ا حرد
ی م ن اشد ار مسر و هار و دنکی م ن تفگ هب عورش
دش ضرع هک ار «ص رُفلا او مینتغای» نیمه و دهد

دیامرفی م و درادی م ن ایید

ی نابهدید نکی م ورسد خاشد وچ *** ی ناورا ک دشن اور ورسن آ وچ
ش یوخ هدیید بآ ز ش شخب ددم *** ش یپن اور بآ تدمآ ن لاند وچ
ن اراهدی ربا اب درگ قفاوم *** ن ا رادت سود و ن باگنفر دایه هب
[ی یوگتفگ دوخ اب و ی کشا مذ *** ی یوج فرط و ی ا همشچرس بل]

ماجنا ی راکی دیاب هر خلااب: دیوگی م

و «ی یوگتفگ دوخ اب و ی کشا مذ» کی؛ میهدب
ن دش دممه و ناگرز بل او حا و هر کذت رد هعلاطم
تیاند و فط مینسن آ هر خلااب هکنیا ات، هانآ اب
دبایرد ار ناسنا و دیایب راگدروپ

¹تسا نیمکردن ار جه ز ادناگنس هک *** تسا نیمه و گت حیصن ت لاقم

تقیقندن آ و ناسنا نیید و دیای م ن ار جه نیا

دز ادنای م ی یادج ش هار و

مدوخ مکمک، رخاوانیا رد ساسا نیا رب اذل
هتفه و دره لاعف دهاوخب ادخر گات مدرک هداما ار
دیاب؛ دنکر بیغت تسا نکم دعب هتبا- راب کی ی ا
هچ و ا ت ح ل ص م و درک دهاوخب هچ ادخ هک مینیب
هک ی بلاطم هب عجار ی سلجم کی- دنکی م عاضتقا
و اقفر دیاش هک دسری م رظن هب ی کولسد رظن زا

1. ۵۵۱ - ۵۴۹ ص، (ی نیوزق) ظفادن اوید زا ی تایبا هدیزگ

دوشد لیگشت دنشاد بلاطم ن آ عامتسا قاتشم اّبحا
رظن هب ی لاؤسد و هئسم هک مه ی یاجر ه رد هتبلا
دندکی م حرطم اعبط دسری م

ی ارب ی رصب ن اوزع ثیدد باختنا تاع تاسلج عوضوم

مدوب هدینشد اقا موحرم زا اهرابنم نوچ و
دندومرفی م ناشیا هک

ی رصب ن اوزع ثیدد رابود ی اهتفه ل قاده هک ت سا مزلا و¹ بجاو ی کلاس ره رب
دندک معطام ار²

لوا هلهو رد هک میتشاذگ نیا رب ار انب ام اذلا
الله عاشن! و میزادرید فیرشد ثیدد نیا همجرت هب
و ثحبرد مینک عورشده، دش مامت هکنیا زا دعب
باطخاب هک ی اهیسدق ثیدادا هب عجار تبحص
دوخ و ت سا هدمآ «! سیع ای» و «! دمحا ای»
مناق دجسم رد هب نشهسد ی اهبش رد مه اقا موحرم
هتشاد دای هب اقفر دیاشد هک دندرکی م حرشد ار اهنا
دنشاد

ل ماشد دنوادخ فظلا و تیاذع هک میر او دیما
یاضری اضتقم هبل معرد ار ام و دشاب ام ل اح
نیا هک ت سا نیا مهم. در ادب اجر بایه شیمه ش دوخ
ماجنا هک ار ی لمع دنک ل ایخن اسنا هک دشابن روط
ل طاب هک دوشد هجوتم دعب و ت سا حیحص دهدی م
!ت سا هدوب

[:دیامرفی م هفیرشد ایآ]

ن وُبَسَحِيْ مَّهْرٍ اِبْدِلًا وَرِيْحًا يَفِيْ مِهْجَسَلٍ ضِدِّ نِيْذًا ، اَلْمَعَا نِيْرِ سَخْلًا اَبْدِيْ مَكْتَبِنْد لِه لُقِيْ
3. اَعْتَصَدَن وَنُوسِحِيْ مَّهْنًا

¹ روظنم ی عرشد بوجو و ت سا موزلا ی انعم نامه، بجاو ی انعم هتبلا
تسیند

² ۱۶۷ ص، یرانگتسر نیبیا؛ ۱۷۶ ص، دترجم حور هب دوشد عوجر

³ ۳ ص، ۲ ج، ی سانشد الله. ۱۰۴ و ۱۰۳ ایآ (۱۸) فهک هروسد

ن اشلامعا هک ی ناسک ن آ رب میامنب ماگا ار امش ن مایا (! ربمایپ ی ا) و گب»
هار رد اهنا ش شوک و ی عسد هک دنتسه ی ناسک ن انا! ؟ت سا رترابن ایز
ن اشدوخ هکی ل احرده ت سا هدش مگ رتتسپ و رتن یئاپ ی ناگدنز لیصحت
«! دنیامنی م لمع و کیند، رادرک و راک تهج زا هک دندر ادنی م

دنتسه ی ناسک دارفا نیرتہراچید و نیرتدب
 لمعہ دننکی لم لایخ و دندھی مہاجنا ار ی لمعہ ک
 لایخ، تسا نید زا عافد دننکی لم لایخ، تسا ریخ
 اہنآ لامعا مامت ی لو، تسا ماسا زا عافد دننکی م
 زا ی فرط چہ ترخا رد و تسا^۱ (اَرُوْتُمْ ءآبَہ)
 .دندنبی مذ ن اشدوخ لمعہ نیا

لمعاروتسد کی ی رصب ناونع تیدد
 ناونع بہ ماسلا ہیلع ق داصد ماما ہک تسا ی کولسد
 .دندھی م ی رصب

نیمہ و اقا موحرم زا ام ہک دشیم اہراب
 :میدینشی م ناگزب ریاسد روط

؛ دراندنی شیوخ و موقی سک ابادخ و دوشی مذ نابز بہ و فرد بہ ادخ یوسہ بتکرد
 2. دنک لمعہ دیاب ناسنا [مکلب]

ار ہئسم تقیقہ و دنادب ی نعید «لمعہ»
 فرصب و دنک س ما ار ہیضہ تیعاو و دبایرد
 ہنسب تیلو و ماقہ فارشا و تراظن رب ءاکتا
 راک ی ارب، راتفر و راتفگ و لمعہ رد دیابو، دنک
 ہک ی فرد ی ارب ی نعید! دنیب ی نیوکت رثا کی دوخ
 رد و ندرکت بحدرد، دنیب ی نیوکت رثا دنزی م
 [ہک دنادب و]، دنیب ی نیوکت رثا ہداوناخ تیعضو
 ی نیوکت رثا مدرم اب طابترا و ہلماعم و بسک
 .تسین ی خوشد نیا و .دراد

:دندومرفی م دادی اقا موحرم تقو کی

و دنرادن لمحت، دنسرب ی تنکم بہرگا نوچ، دندھی مذ تنکم و لام اہی ضعب بہ ادخ
 اذل؛ دننکی م ملظ ن اشہچب و نز بہ تقون ا، دننکی م شومارف ار ن اشدوخ تیعضو
 .درادی م ہگن [رقفرد] ار اہنیا ادخ

ناسنا تسد رد ادخ تناما، ہچب و نز
 ار اہنآ مکنیا ہن، درک ار اہنآ تیاعر دیابو دنتسہ
 بشد رد دنکی لم لایخ ہک ی کلاس .دومذ شومارف

1: ۴ ص، ۳ ج، ی سانشد داعم. ۲۳ ہیآ ل یذ (۲۵) ن اقرہ ہروس
 «عیسو یاضف رد ہدشہ دنکار پ رابغ و درگ»
 2. ۱۷۷ - ۱۵۵ ص، ی راکتسر نیبیا بہ دوشد عوجر

ت عاسد هس ود و دناوخب ظفاد و دیوگب «وه ای»
 چیه مه دعب و ،دنازنگب راکذا نیا هب ار بش ز ا
 لامعا نیا ،دشاب هتشاد دناوناخ هب ی تافتلا هنوگ
 اهنیا مامت و درادن رثا ی نزوس رسد هزادناهب وا
 .تسا (ار وئتم ءآبه)

هب دادد ی اقا موحرم هک ی رفسد ن آ رد
 ناشیا و دوب ی سلجم ،دندوب هدر و آ فیرشتن اریا
 سلجم .دندرکی م تبحصد ی صخش ی ارب دنتشاد
 نم و رگید در فکی ،ناشیا ی نعید ،دوب ی صوصخ
 م جنپس لاکن م مراد رظنرد هک روطنیا و ،میدوب
 هب عجار دنتشاد ناشیا .مدوب هلاسه دزای و ی یادتبا
 ش رادرک و راتفر رد دیاب ناسنا کی هک ی مامتها
 :دندومرفی م و دندرکی م تبحصد دشاب هتشاد

لزنم هب و دندوب هتشاد فرشم لابرک هب -هیلع الله ن اوضر - ی ضاق موحرم زور کی
 ناشیا و میدزی م مدقن ابایخ لوط رد و نورید میدمآ لزنم ز ا ناشیا اب ام .دندمآ ام
 دندرکی م تبحصد نم اب دنتشاد روطنیمه

دادد موحرم ل اسدرخ رتخد ع قوم نیا رد
 ناشیا تشادگی مذ و تفرگ ار شردپس ابل و دما
 و ا روطنیمه ناشیا ! رگید دوب هچب .دنک تکرحد
 ود هکنیا ات ،دمای م هرابود ی لو دندرکی م درط ار
 ناشیا .دش گنتن ناشیا ق لخد و دش رارکت راب هس
 :تفگی م

ار ... نیا نم دیرانگب اقا :میتفگ و ی ضاق موحرم هب مدرک ور و دش گنتن نم ق لخد
 !مناخ مرانگب

ریبعتن آن م هک دندرو آ ی ریبعتن کی ناشیا
 دوب ل اسدرخ لفظ نیا هب ی تناها ؛ مروآی مذ ار
 :دنتفگ ناشیا

ندرگی هاگر تدشهب ،دانتسیا ی ضاق موحرم ،دمآرد نم ناهد ز ا ی فرد نینچ ات
 !؟ ی دز دوب ی فرد هچ نیا !مشاه دیس» :دنتفگ و نم هب دندرک ور و دش مژوتم ناشیا
 باوج !؟ ی نزی م ار ی فرد نینچ ربمغیب دلوا دیس هب ی شکی مذ تلاجذ !؟ ی تفگ هچ
 ی ناوتی م تمایق زور روطچ !؟ ی نکب ی ناوتی م راکهچ !؟ ی هدب ی راد هچ ار ادخ
 !ندرکش باخرپ و نتفگ ام هب دندرک عورش روطنیمه و «!؟ ی هدب باوج

:دنتفگی م

¹ !میدرک هبوت لاصا !دیشخب اقا :میتفگ و میدرک عمج ار نامیای و تسد عیرسام

¹ عوجر .دندرکی هاوخرذع [ل احر هب] ی لو ،تسا نم ریبعتن نیا هبتبا
 ۴۸. ص ، ۲ ج ،راونا ع لطم هب دوش

نَا هِب [دَادِد مَوْحَرَمِی نَعِی] نَاشِیَا دَعْب و

دندومرفی صخش

و دنکیما داجیا سفرد ی نیوکت رثا کی دینزیما هک ار ی فرد ره دینادب دیاب امشد
!دیرید نیب زار نَا دیناوتی مذرگید

این طور نیست که مرحوم آقای حداد به خود ببالد که: «الآن استاد من قاضی است و اگر روی کره زمین بگردی مثل ایشان پیدا نمی‌کنی!» البته واقعاً هم مثل ایشان پیدا نمی‌شد، این مطلب درست است و مثل مرحوم قاضی نبود؛ یعنی اگر ما بگوییم اول حضرت بقیه الله ارواحنا فداه بود، بعد از آن مرحوم قاضی بود [گزاره نگفته‌ایم]. حداقل بنده شک ندارم که این طور بود. ولی این کفایت نمی‌کند!

رد و ن تشاد ی ضاق موحرم دننام ی داتسا
اهراکر ادهدهعوا [مکنیا] و ندوبواتیللاوت تحت
هکتسا [دیفم] ی تروصرد، دشابن اسنا راتفر و
و عضو نینچردن لآ مکنیا هب و دنکل مع کلاس
مهم هئسم نیا! دنکذ شوخذ دتسا ی تیعموم
تسا

طقف میناوتی مذا م هکتسا نیا رد تبص
ار نیا و مینک هدنسب [داتسا اب ی رهاظ طابتر ا هب]
لاومرگید امشد»: هک دیوگی صخش رگا هک دینادب
مامتن اتراک و دیتسه تیللاوت تحت رد و دیراد اقا و
هلبا و نیناجم ی اهفرد هب اهفرد نیا «!تسا
و ی قطنم در فکی ی اهفرد هب اتاتسا هبشأ اه
رتشید ی زور ود دنادیما هک یرادرد و دنمرد
تَبَقَعُ مُمْكَمَامًا نًا! و هنامذی قابرگید وارمعزا
1. «أَدَوْنُكَ»

1 ص ۱، ج ۱، ی سانشداعم. ۳۲۱ ص، (جلاص ی حبص) غلابلا جهن
۱۹۷:

هک ی بلاطم زا هدنیایا هبش رد الله عاشن ا
 لاد ی ارب و [تسا ی کولسد لئاسم] هب طوبرم
 اهنیا هک ام . درک میهاوخ ناید [تسا دیفم] ناسنا
 ار اهنیا امش لاد ، میدشن ی روط و میتسناد ار
 و ناگراچید قد رد مه ی یاعد و دیونشب
 . دینک ناگدنامرد

هک تسا ی تیاور ی رصب ناونع تیاور
 ی تد و ؛ دندرکی مه ی صوتن آ هب ی لیذاقاً موحرم
 لوغشم فرشاً فجز رد هک ی تاقوا رد ناشدوخ
 رد و دندوب هتشون ار تیاور نیا دندوب لیصحت
 ی اهتفه دناهدومرف هکی روطن امه و دوب ناشبیج
 ۱. دندرکی مه عطاطم ار ن آ مهرابود

رگا و !تسا ی بیجعتیاور ، تیاور اعقاو
 نیا نیماضم هب هیتا ی اهتصرف رد الله عاشن ا
 قدیاصد ماما هک دید میهاوخ ، مینک هجوت تیاور
 اللهی لئاکرد و کولسد تقیقدهامت ماسلا هیلع
 هب ماتوک و رصتخم تلامجاب تیاور نیا رد ار
 . دناهدردک ناید درف نیا

ناونع شهید رد ادخ دای و رکذ تیمها

ی رصب

الله ی اعا - ی یاهد خیش موحرم زا تیاور

: دندومرف هک تسا - هماقم

«مجر - ی ناهار قلا دمحا خیشلا طخ نم تاقذ . بی کم ندب دممح نیدلاس مشد خیشلا لاق
 . هتسد نوعسیت و عبر ا هیلع ی تا ذق اریک اخیشد ناک و ی رصبلا ناونذ ع ن ع - الله
 راهچودون و دوب ی درمربیه هک ی رصب ناونع زا دوخ دنس اب ی یاهد خیش موحرم»
 «: دنکی ملقذ دوب هتشنگ و رمع ز لاسد
 هتیدملا ماسلا هیلع قداصلا رفعج مدقه املف . نینسب نأ ندب کلام ی لئاق لئخا تنک : لاق
 . کلام ن ع تذخا امک هتذخا نأ تیبجا و ، هیلع تفلتخا

«چند سالی بود که در مدینه با مالک بن انس
 ارتباط داشتم و به منزل او رفت و آمد می کردم.
 وقتی حضرت در بیرون مدینه بودند و به
 مدینه تشریف آوردند، من دوست داشتم که به
 حضرت مراجعه کنم و همان طوری که از

«تخستسا ی اهنرگ امش ی ورور رد نوچ»

۱. ص ۱۶۸، یراگتسر نییا هب دوشد عوجر

مالک تحصیل علم کردم، با ایشان [نیز]
ارتباط برقرار کنم [و تحصیل علم نمایم].»

اموی علی لاقف:

راهنلا و لیلا آنا نم عاسلک فی داروا ی کیند عم و بولطم لجر ی نا
1 هیلا قلیخت تک امک هیلا فلیتخا و کلیم ن ع ذو و! ی درو ن ع ی نلغشت لاف

دندومرف ترضد:

ی سیسوا و ج و دراد رظن نم یور [ی تموکح] ماگتسد؛ متسه هجوت دروم ی صخشد نم
مشاب طابترا رد دارفا ابی لیخ هک مهاوخی مذ و مداد رارق نم یاری
اجنیا هب و تندمآ و، مراد رکذ و درو زور هباشد زا ی تا عاسد رد نم، نیا رب هولاء
«مشاب لفاغ رکذ و درو زا هک دوشی م بجوم»

رارق هجوت دروم اجنیا رد دیاب هک ی اهلسم

س فندرت جت و فیطلت یاری درو و رکذ موزا، میهدب

دیامرفی م ن آرق هغیر شد هیآ .تسا

«دنکی م ادیین نانیمطا ادخ دای و رکذ هب، بولق»²؛ «ببولقأ ن نمطت لله ا رکذب الأ»

ی رثا هچ درو و رکذ [هک مینیب دیاب ل اح]

؟ درو آیم دوجو هب ن اسنا س فندرد

ی هلا عایلوا مازتلا رد نینمؤماریمایب

ادخ دای هب

ی ایلوا تفصدرد ماسلا هیلع نینمؤماریمایب

همجرت کی طقف بشمارد هک دنراد ی ترابع ادخ

لوط ی لیخ همدقم نوچ و دوشی م ی طفلات تحت

ی اهبش یاری ار بلاطم هیقب الله عاشن ا، دیشک

میهدی م رارق رگید

دنیامرفی م ترضد:

دناو ادخ» .هذع عیبلا و قراجت مهلغشت ملف، لاندب ایندلا نم هونخا لاهلا رکذلا ن ا و
رکذ هب، ن ا هب ن تخادرپو ایند ی اج هب اهنیا هک تسا مداد رارق ی لها، رکذ یاری ل اعتم
«دنکی مذل و غشم رکذ زا ار اهنأ عبید و تراجت و دنزادری م»

نینمؤماریمایب اجنیا رد هک ی رکذ زا روظنم

رکذ زا روظنم هکلب؛ تسین «درو» ،دیامرفی م

داروا نوچ و .تسا ندوب ادخ دای هب اجنیا رد

نایب و تادیمحت و تاحیبست زا تسا ترابع

هب ن اسنا اذل، راگدرورپ هیلاج و هیلامج تافصد

و تا ذرد ضحمتهم و زکرمتم طقف درو رد عبته

بابن یازا .دوب دهاوخ و هیلامج و هیلاج تافصد

، رکذ تقیقدا اما .دوشی م هتفگ را کذا م ه داروا هب

1. ۲۲۴ ص، ۱ ج، راوندلا راجب

2. ۲۸ هیآ (۱۳) دعر هروس

نیا الله‌عاشن! هک «ادخ دای» ز ا تسا ترابع
۱. دما دهاوخ ادعب بلطم

عایلوا فارشا رد نینمؤلاریما ناید ترخا ملاء ربی هلا

اهنیا «**نیلغاغا عامسا ی ف الله جراحمن عرجاوزلابن وفتھی و ،عایحلا مایا هبن وعطقی**
زا ش ابرود گناب امئاد و دنکی م یریسر کذ هطساو هب ار ی ناگدنز هک دنتسه ی دارفا
» دندهی مرسد نیلغاغ ی اهش وگرد ار ی هلا مراحم
هب رما «**هنع نوهائتی و رکنملا نع نوهتی و ،هب نورمتای و طسقلاب نورمای و**
رکنم لئاسم زا و ،دنکی م لمع دارفا ش بیاشیپ مه ناشدوخ و دنکی م داد و لدع
» دنشویی م لمع هماج هقیق زا رتولج ،ی هاوند نیا هب مه ناشدوخ و دنکی م ی هیز
ار ایند اهنیا «**کالذ عارو ام اودهاشف ،اهیف مه و قرخلا ی لا ایندلا او عطق امناکف**
دنتسه ایند رد زونه مکنیا اب ،دندش رقتسم ن آرد و دندیسر ترخا هب و دندرکی ط
» دندیسر ایند عاروام هدهاشم هب ،تسایند رد هچنآ زا ریغ هب اهنیا
مهیدع مایقلا تفقد و ،هیف بمافلا لوط ی فخ زربلا لها بویغ او عطا امناکف
خزرب لها بئاعل او حا رد دنراد خزرب رد هکی تماقا لوط رد اهنیا ناک «**اهتادع**
اهنیا یارب ،تسا هدش هداد اهنآ هب هکی یاهدیعو و مدعو مامت اب تمایق و دندش عظم
» دناهید ار تمایق اعقاو و هدش مسجم
ام نوعمسید و سائلا ی ری لا ام نوزید مهناک ی تد ایندلا لهلا کالذ عاطغ او قشکف
ار همه ،هدش هداد مدعو اهنآ هب ار هچنآ مامت هک دنتسه ی دارفا اهنیا «^۲**نوعمسید لا**
» دنراد ی مریب مدرم یارب ار مدرپ دنراد و دناهید

زا یرادر بهدرپ ،ی هلا عایلوا بلاطم هنارو کروک ه دعو هن ،تیعقاو

هدرپ ،دنیوگی م ناگرب هک ار ی بلاطم
تسا ی فخم ام یارب هک تسا ی قیاقذ زا یرادرپ
ار راک نیا دیورب هک دندهب مدعو ام هب مکنیا هن
ار هدرپ اهنیا ،هن! [دیربب ار هجیتن ن لاف ات] دینکب
ام! مدرم یا :دنیوگی م و دنراد ی مریب ام یارب
دینکل مع دیباید مه امش ،میدید و میدرکل مع میتفر
ی مزرگا ،میدید ار تعقاو نیا میتفر ام! دینیب و
و ؛دنکی م ذرو بجم ار امش ی سک! دیباید ،دیهاوخ
و راک ،دیباید اجنیا هب دیهاوخ ذرگا دینکل لایخ
رگا دینکل لایخ و ،دوشی م داسک ادخ ی بساک
!هن ،دیاهدرک و لمم ار ادخ تشهب ،دیباید دیهاوخ ب
و وازا زان .تسا نیا هیضق .تسینر وطنیا ادبا
مینکذ تکراد ادخ ی وسه بام رگا ؛تسام زا زاین
ادخ هاگتسد ،میناشوپنل مع هماج فرام نیا هب و
دوشی م داسک

زا یورپ و تدابع هب ماوع مدرم هاگن

۱. ۲ ج ، یرصدن او ذع هب دوش عوجر
۲. ۳۴۳ و ۳۴۲ ص ، (ج لاص ی حبص) ه غلابلا جهن

ی هلا ایلوا

میوشد دنلب بشد کیرگا هک مینکی م لایخام
مامت دیاب ادر ف، میناوخب بشد زامذت عکر ود و
لامعا رب کیهکی ات میشکب فصدهب ار هکئلام
دندب یای یوگی مهچ! دنهدب تدهشد و یهاوگام
و رنارسن آرد ایلوا و نار بمغیپ هکی یاج!؟ ادخ
هکنیا ات دشیم ادجن اشندنب زانذب، بیجعت اماقم
ام، دوشب اهنا هب ی هلا تیاند و فطلا رظن کی
دیاب رگید ام! انامراک لایندهب میورب دیاب رگید
میشاب هتشاد ار نامدوخ راک باسد

هب ضر تعم و زامذ کرات ی در ف تیاکد

راگدروپ تیشم

ام شپد ار رفذ کی، ی صخش تقوکی
نم: «تفگی هکنیا هلئسم هصلاخ دوب هدر و آ
لااد»! [اهفر دنیا زا] و مرادنل وبق ار ادخنیا
زا! ناجاقا هذ: میوگب ناشیا هب ام هک تشاد عقوت
ادخهب ار امش، دینک لزانت ن اتدوخ عینم ماقم ن آ
دینکی مذ ررض، دیناوخب مه زامذ کی یهاگماگ
ی لیخ میدید ام، درک ار شیا هت بحد بوخی تقو
دنلب و لایاب ار دوخ و دهدی م جرخ هب عفرت دراد
امش زای لاؤسد کی! ناجاقا: متفگ. دنکی مساسحا
امش و دیاید امش هناد هب ی حلسم دزد رگا: منکی م
راکهچ دیشاب هتشاد نرایتخا ردی اهلسا عون چیه
قودنصواگ دیوگب رگا دینک ضر ف؟ دینکی م
هب تشم اب امش ایآ، ی هدهب ام هب دیاب ار تدوخ
دینکی م هلمد وافرط

هذ: تفگ

دینکی م راکهچ: متفگ

میلست رگانوچ؛ رگید موشی م میلست: تفگ

دربی م نید ز اهل سا اباد ار ام موشند

؟ یرادنای یرادل وبقا ار ادخامش :م تفگ

م رادنل وبقا ار شیا هر اک نیا اما ،هل ب :ت فگ

وت هب م هاوخب هک ی زیچ ل قاده نم :م تفگ

ی یادخ نیا تیر ا هق و تردق ایا هک تسا نیا میوگب

ی م هناخل خاد هک ی دزد ز ا ،دیرادل وبقا امش هک

زور ود هر خلأ اب ی نادیم وت !؟ تسا رتمک دیا

بانج و دش ی هاوخن ناگتشدگ هب ق حلم رگید

هک ار نیا ! [تفرگ دهاوخن ار وت ن ا ج] لیئارزع

دناوتی مذم ه دحلم مدآ ی تدوی نک راکنا ی ناوتی مذ

سپ . مینیبی م میراد هک تسا ی زیچ ؛ دنک راکنا

هبور راکنال باقریغل ئاسم و قیاقدا بام هک ی تقو

دراد دوجو ی لیئارزع [هک مینادی م و] ، میتسه ور

هدیلام کاخ هب ار ملاء ناشکن درگ مامت ن درگ هک

دوجو ی اه کلام و ، تسیند ی کشن نیا رد و تسا

روصتا ایند نیا رد هک ار ی صخشر هر ب هک دنراد

ن ا متبقاع و ، دوب دنهاوخن بلاغ و رهاق و ا رب دینک

نینچ و ی یادخ نینچ ا ب ل ا د ، تسا مولعم هک م ه

هدمآ ام هب ایا ، ی اه کلام نینچ و ی لیئارزع بانج

ل وبقا ار وت ام ایادخ میوگب و مینک زان هک تسا

رگا : دیوگی م [زین و ا تروص نیا رد] !؟ میرادن

؛ ش اب هتشادن ی شاب هتشاد ل وبقا ی هاوخی مذ

ی سک زان ام . میرادن ی راک [وت ا ب] ! درادن ی لاکشا

ام ؛ میتسیند اه فرح نیا ل ها و میشکی مذ ار

هکلب ، ی تسهل هسد هک وت هک میراد اجنیا ی لیئارزع

هدنا باوخن نیمز یور ار ملاء ناشکن درگ مامت

! تسا هدر ب نیمز ریز هکلب ، نیمز یور هذ ! تسا

ره و ، نیدحلم و نینمؤم و ناگرزب و ءایینا مامت

هداتسرف ایند نآ هب دینک روصت دیهاوخن ار ی سک

تسا.

زا می‌هاوخیم [باطم نایب رد] ام هتبل
لامج هبج الله‌اشن! میوش دراو ل لاج هیحان
دعبی ارب دنامب.

هبخ هب هاش اضردمحم فارتعا تیاکد دناوخذ تیشم و تردق

ندرگ رب ناسنا روما مامز هک دنکد ادخ
تارطاخ نم ی تقوکی! دتفیب ناسنا دوخ
ی بلاج ترابع و مدناوخیم ار هاش [اضردمحم]
هاش رسپ و دناهدوب هتسشن ی یاج رد. دوب اجنا رد
ی می تارابع و ندرکه رخصم هب دوب هدرک عورش
تسا هدوب نید و ادخ از هتسا زا ی کاد هک هتفگ
دیوگیم و ش رسپ هب دنکیم ور هاش

هب هچ یدید؛ نکد مرخسم رگید ار ادخ ی لو، نکد مرخسم ی هاوخیم ار هکره
1!؟ دما نامراگور

هکئلام تردق فکردن اشکن درگ نیا مامت

دنتسه راوخ و لیذ ی هلا

نینچ، تیراهق و ل لاج هیحان زا ام هکل اح

مامت [هکلب]، چیه هک هحلسا هک میراد ی یادخ
ابو، [تسا چیه] و ال باقم رد ایند [ی دام بابسا]
کی، ی تمایق و لاؤس و ربق و هکئلام نینچ دوجو
!؟ دنکیم راکه چ ی یادخ نینچ لابق رد لقاء مدآ
قفو ماگتسد نیا اب ار ش دوخ هک تسا نیا خسپ
آتیا هذای ادر فاد دیا شدادی م هک ی لقاء مدآ. دهدی م
رد هرخلاب و تسا هدنز رگید لاسد تسبهد
هچ ایند نیا رد، دورب دیاب ی گلاس داتفه و تصد
هچ؛ دهدی م قفونوناق نیا اب ار ش دوخ؟ دنکیم
ار تداعد و تاید ش دوخ ی ارب هکنیا؟ ی نوناق

¹ نارود رد یولهدن انداخ تشنگرس؛ طوقسد زا سپ هب دوش عوجر
۱۷۲ ص، یگراوا

دنکی م ار راکن یا ل قاع مدآ . دنک دیهمت و نییعت

بابسا و هناگچب هحلسا کی ابدزد کیرگا

ناتلزنم دراو دیهدی من ص یخشت امش هک ی زا ب
ل قعت هب ار امش ی زاب بابسا هحلسا نیا ، دوشب
، درادی ماو وای هتساو خربا برد میلست هرابرد
!؟ ی نک ی دزد اجنیا رد ی اهدما « : دییوگی من امش و
ن وچ «! منکی م هلمد و ت هب ت شم اب می آی م مه نم
امش هب و دشاب ی عقاو هحلسا دیهدی م لامتحا
دنک کیشد

ل قعت هب ار امش ی زاب بابسا هحلسا کی
ش نیر فآ هاگتسد ل ابقرد هنوگچ [سپ] ؛ درادی ماو
اهنیا هب عجار ی کشد چیه هک هدنیا و تداعسد و
و حماسم و مینک ن مونم میناوتی م ، میراند
؟ مینز بل وگ میهاوخی م ار ی سک هچ ؟! مینک هلماجم
ن امدوخ میراد ، هن ؟! مینز بل وگ میهاوخی م ار ادخ
! مینزی م لوگ ار

لامج ع مط اب تدابع زا ادخ ایلوا روبع

ی هلا ل لاج فو خ ای

ض رع ن اتمدخ بشما هک ی بلاطم نیا هتبلا

اما . دوب دنوادخ تیر ا هق و ل لاج ایحان زا ، مدرک
و ماسلا هیلع نینموملاریما ملاک هب ام رگا
و مینک تقد دنراد ن اگرزب هک ی تلالاد و تارابع
و فئاظ و دوجو رارسا فئارظ و قئاقد ن آرد
ول» رسد ماقم اب سنا و ایلامج ت اد هاشم قئاقر
نینموملاریما هک ¹ **«تقرت حلا هلمنا توند**
دابعلا لاهأ کتدجو لب» : دنیا مرفی م ماسلا هیلع

¹ ج ، راونلا راحب ؛ ۱۷۹ ص ، ۱ ج ، ماسلا مهیلع بلاطی بال آ بقانم
:لوا هسلج ، ۱۴۳۴ لاسد ، ی لامث هزمحبوی اعد حرشد . ۳۸۲ ص ، ۱۸ ،
تا ذت ایلجت ن آرد ن می تسه ، میاید رتلاب م هاوخب ن زوس رسد کیرگا «
» . دوشی م دوبان و وح ، راگدرورپ

۱ «کُتْدَبَعَف» من دیگر از مقام جلال و جمال تو گذشته‌ام، من دیگر از مقام تهدید و ارعاب و ترس از کتک، یا طمع به آب‌نبات و وسائل اسباب‌بازی بچگانه گذشته‌ام [بلکه چون تو را سزاوار عبادت یافتم، تو را عبادت کردم]. «بنگریم، [متوجه مسائل دیگری خواهیم شد]! امیرالمؤمنین دیگر از این حرف‌ها و از اسباب‌بازی [ها] گذشته است.

طَقْف [بِحْم] هک ی ماقم زان خسد الله‌اشن! مامت، دهاوخذ ای دهاوخذ و دنیبی م ار بوبحم ادعب دتفای م هدجسد هب دوبعم لابق رد ش دوجو م هر دقن یا هک مییوگب میتساوخذ لاعفام. دما دهاوخذ دنیای م رگید زور ود؛ میریگدی رسر سد ار بلطم دنز ادنای م ناتسر امیبرد و دنشکی م دنب هب ار ام و ی خوش هیضه! دنربیی م و دننکی م نامه کتهکت و لاد. دنربیی م ار ام میهاوخذ ای میهاوخذ؛ تسیند؟ درک دیاب هچ، ی بلطم نینچ هب هجوتاب

دنوادخذ فظلا و تیاند هشیمه هک میراودیما و، دشاب ام لادل ماشد تقومه مرد و اجهمه مرد فظلا و، درانگماون امدوخذ هب ار ام تانازای نآ، دشاب ام لامک هب ن دیسر و عاقر و دشر بجوم و ایند رد و، دشابند ماتوک عایلوا ن ماد زام تسد و دروم ام رادرک و راتفر و لامعا هشیمه ترخا و دشاب قد ترضدی اضری ضرم و هجوت

دّمحمل آ و دّمحمی اعل صدّمهللا

۱ ۱۲۸ ص، نیفلاً؛ ۱۱ ص، ۲ ج، ی لائلا ی لاوع